

ERDŐGAZDASÁGUNK FEJLESZTÉSÉNEK ÚJ KONCEPCIÓJA

A Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium vezetői, személy szerint elsősorban Dr. ROMÁNY PÁL miniszter elvtárs megbízásából és nevében tisztelettel köszöntöm az Országos Erdészeti Egyesület közgyűlését, annak résztvevőit, az egyesület teljes tagságát. Teszem ezt annak tudatában és ismeretében, hogy az egyesület az erdőgazdálkodás fejlesztésében mindenkor élenjáró szerepet vitt, a felszabadulás óta jelentősen erősítette kapcsolatait a faipari területekkel, s a további fejlesztéshez a tárca jelentős segítséget kapott az erdőgazdálkodás és az elsődleges faipar fejlesztési koncepcióinak előkészítése időszakában az irányelvek kialakításához, s hasonló, sőt — ha lehetséges — még több és nagyobb segítséget várunk és remélünk a végrehajtás minden szakaszában.

Engedje meg a tisztelt közgyűlés annak bejelentését, hogy az Állami Tervbizottság július 19-én elfogadta, a Kormány pedig július 27-én megerősítette a mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszternek az előterjesztését, határozati javaslatát, amely az erdőgazdálkodás fejlesztésének és a hazai fa nyersanyag komplex hasznosításának koncepcióját tárgyalja. Az elfogadott koncepció az erdőgazdálkodás és az elsődleges faipar fejlesztési feladatait 1990-ig tartalmazza. Olyan célokat tűz ki, amelyek megvalósítása nemcsak ágazatunkat, hanem az egész népgazdaságot előnyösen érinti.

Az erdőgazdálkodás, a fafeldolgozás és a fakereskedelem jelenlegi helyzete és a jövő fejlődés előrejelzése alapján a fő célokat az előterjesztés a következőkben fogalmazta meg:

- A fában és fatermékekben jelentkező növekvő szükségleteket egyre nagyobb mértékben célszerű hazai termelésből kielégíteni. Ennek érdekében növelni kell az erdők termőképességét, folytatni kell a faállományok szerkezetének átalakítását és — a mezőgazdasági rendeltetésű földek racionális hasznosításával összhangban, ill. annak keretében — az új erdők telepítését;
- Minden erdőben — a fahozam gazdaságos növelésére irányuló fő cél mellett — a terület sajátos adottságainak és rendeltetésének megfelelő gazdálkodást kell folytatni;
- Hosszabb távon — az elsődleges faipar kapacitásának és technológiáinak megfelelő növelésével, ill. fejlesztésével — a hazai nyersanyagforrások teljesebb körű hasznosítására és azokból a legnagyobb értékű termékek előállítására kell törekedni;
- Csak olyan hazai szükségleteket indokolt importból fedezni, amelyekhez nincsenek belföldi nyersanyagforrásaink; ugyanakkor a hazai források hasznosításában az eddiginél jobban előtérbe kell helyezni az import helyettesítést;
- A fejlesztést — a kutatás fejlesztésével összhangban — a népgazdaság teherbíró képességének megfelelő ütemben kell előirányozni.

A fő célok megvalósításának alapvető feltétele:

- Az erdőgazdálkodás közel egy évtizedes technikai elmaradottságának felszámolása;

- A termelő szervezetek közötti együttműködés fejlesztése, a szektorok közötti és a szektorokon belüli, közös érdekeltségen alapuló társulások, egyesülések létrehozása;
- Az erdőgazdasági és faipari dolgozók szociális és egészségügyi ellátásának, keresetének, szakmai felkészültségének folyamatos javítása;
- Olyan faipari termelési szerkezet kialakítása, amely az eddiginél nagyobb mértékben képes az alacsonyabb értékű faválasztékok, az erdei és faipari hulladékok gazdaságos feldolgozására.

Az erdőgazdálkodás fejlesztésében jelentkező főbb feladatok a következők:

A VI. és a VII. ötéves tervidőszakban — 55—55 ezer hektárral — együtt 110 ezer hektárral kell növelni az ország erdőterületét. Ebben és a faállományok szerkezetének átalakításában a termőhelynek legjobban megfelelő fafajokat kell felhasználni — a lehetőségekhez mérten alkalmazkodva a felhasználók igényeihez. Az erdősítések eredményességének növelése érdekében egyrészt fejleszteni kell a szaporítóanyag-termelést, másrészt a vadlétszám szabályozásával meg kell szüntetni az erdő- és a vadgazdálkodás ellentmondásait.

A műszaki elmaradottság felszámolása és az eltávozó munkaerő pótlása érdekében az erdőgazdasági munkák gépesítési színvonalát 1990-ig átlagosan legalább 90⁰/₀-ra szükséges növelni. Tovább kell bővíteni az erdei úthálózatot, s a gépesítéssel összhangban korszerűsíteni kell a meglévő utakat. A gépesítés fejlesztését területi kooperációban, elsősorban a vízügyi szervekkel együttműködve kívánjuk végrehajtani, s az esetenként lehetséges átcsoportosítás révén gondoskodni kell az eszközök és a munkaerő ésszerű, folyamatos foglalkoztatásáról.

Meg kell oldani az erdőben maradó, ipari célokra hasznosítható hulladék — 100⁰/₀-ban gépesített — aprítékká történő feldolgozását és a feldolgozó ipari üzemekbe gazdaságos elszállítását. Amennyiben az apríték-termelést 1990-ig 1.2—1.3 millió m³-re növelhetjük, elérjük, hogy a faki-termelés hulladékhányada 1990-ig a tűrhető minimumra, 12—14⁰/₀-ra csökkenjen.

Indokolt meghonosítani az iparszerű erdőgazdálkodást: jó termőhelyeken, hosszú vágásfordulóban csak az értékes, minőségi faanyagot adó állományokkal célszerű gazdálkodnunk, gyengébb termőterületeken és gyengébb minőségű faállományokban ugyanakkor a maximális fatömeg megtermelésére indokolt törekednünk.

A termeléspolitikával összhangban az eddiginél gyorsabb ütemben kell javítani az erdőgazdasági dolgozók bér- és szociálpolitikai helyzetét. Az erdőgazdasági dolgozók bérszínvonalát a termelési körülményekhez képest jelenleg mutatkozó lemaradás felszámolása érdekében egyszeri bérpolitikai intézkedéssel, lehetőleg mintegy 4—6⁰/₀-kal — részletes számítások alapján — szükségesnek látszik emelni. Ezenfelül az erdőgazdasági dolgozók részére is évenként a más ágazatokban dolgozókkal azonos bérszínvonal-növekedési lehetőséget kell teremteni.

Fejleszteni kell a munkásszállítást, az erdőgazdaságok különleges terep-járó munkásszállító járművek iránti igényének elsőbbséget kell biztosítani. Növelni kell a változó munkahelyek szociális ellátottságát. Fejleszteni kell az üzemegészségügyi ellátást.

Jelentősek a feladatok a faipar és a fahasznosítás fejlesztésében. A rendelkezésre álló értékes hengeres fa(anyag) gazdaságosabb feldolgozását a várható szükségletek indokolják. Ezért:

- A VI. ötéves tervidőszakban is folytatni indokolt a hazai lombos hengeres fát feldolgozó fűrészüzemek rekonstrukcióját; ennek keretében (bútoripar, épületasztalos-ipar) igényeinek megfelelő méretre szabás, alkatrészgyártás és egyéb fűrészipari továbbfeldolgozás, szárítás fejlesztésére kell törekedni;
- Az importfenyő hengeres fát feldolgozó üzemek esedékes rekonstrukciója keretében meg kell oldani az egyre nagyobb mennyiségben érkező vékony fenyő hengeres fa gazdaságos feldolgozását;
- A meglévő üzemek teljes rekonstrukciót, vagy leállítást igénylő műszaki állapotára való tekintettel — tervezgetett tárgyalások, illetve a kooperációs tárgyalások eredményétől, az enyvezetlemezes-importkeret növelésének lehetőségétől, illetve valamely baráti fejlődő országban közös beruházással megvalósítható fejlesztéstől függően — indokolt megvizsgálni a hazai enyvezetlemezes- és bútorlapgyártás fejlesztésének lehetőségét;
- A nemzetközi egyezményekkel biztosított mennyiségen felül várható papíripari féltermékszükséglet fedezése céljából indokolt egy új, termomechanikai eljárással működő facsiszoló üzem létesítése.

A nagy tömegű apríték és fahulladék gazdaságos hasznosítása érdekében:

- A faforgácslap- és farostlemezyártást indokolt a belföldi szükségletek mértékéig fejleszteni; ennek keretében — a Mohácsi Farostlemezyár I. üzemének 1985-ig esedékessé váló, rendkívül eszköz- és vízigenyes teljes rekonstrukciója helyett is — elsősorban a kevésbé eszközigenyes vékony forgácslemez gyártásának bevezetésére, majd — a helyettesítési lehetőségek alakulásától függően — annak bővítésére indokolt törekedni; ennek megfelelően a forgácsbútorlap-gyártást 1990-ig 390—400 ezer m³-re, a vékony forgácslemez gyártását 38—40 ezer m³-re, a cementkötésű forgácslapok gyártását — a könnyűszerkezetes programra alapozott ÉVM-igényen felül a panel- és fémvázaz ipari épületekhez, a méretre munkált burkolólemez-gyártáshoz már most jelentkező igények és szerződések alapján — kb. 80 ezer m³-re indokolt bővíteni; a farostlemez-gyártást — a felületkezelés bővítése mellett — szinten kell tartani;
- A fenyőhelyettesítés és az importmegtakarítás érdekében — a vizsgálati eredményektől függően — célszerű egy kb. 17 ezer m³ kapacitású faforgácsláda-gyárat létesíteni; emellett meg kell vizsgálni egy 20 ezer m³ kapacitású, az építőipari igényeknek megfelelő műszaki paraméterekkel rendelkező idomprésselt ajtótokokat gyártó üzem létesítését;
- A gazdaságos exportlehetőségek alapján indokolt a furfurologyártásnak évi 20—22 ezer tonnára történő bővítése;
- Más — elsősorban szocialista — országok kutatási és termelési tapasztalatainak felhasználásával, s azoknak a hazai viszonyokra történő alkalmazásával célszerű megvizsgálni a fa egyéb vegyi és mikrobiológiai feldolgozásának lehetőségeit, a fahulladékból történő takarmány-élesztő- és fehérjetakarmány-gyártás bevezetését;
- A fennmaradó alacsony értékű faanyagokat és hulladékokat biológiai-
lag (almozásra, gombatermesztésre), illetve elsősorban a faipari üzemekben hő- és gőzenergia termelésére kell felhasználni.

A fejlesztést elsősorban a meglévő üzemek bővítéseként Nyugat-Magyarországon, illetve — az enyvezett lemez és bútorlap esetében — Dél-Magyarországon célszerű megvalósítani. Új forgácslap-, illetve farostlemezyár létesítése esetén — a nyersanyagadottságokra való tekintettel

és az ipartelepítéssel összefüggő általános követelmények figyelembevételével — elsősorban az észak-magyarországi telepítést indokolt előtérbe helyezni.

A fa- és fatermék-kereskedelem fejlesztése érdekében szervezettebbé kell tenni a faanyag-gazdálkodást, s főként javítani kell a termelők és a felhasználók közötti kapcsolatokat. Emellett bővíteni kell az ERDÉRT Vállalat tuzséri telephelyének kapacitását.

A kitűzött célok megvalósítása érdekében feladataink vannak, még inkább lesznek a szakemberképzésben, a kutatásban és az állami irányítás fejlesztésében. Az előirányzott műszaki fejlesztés ugyanis a dolgozók szakmai felkészültségének számottevő növelését, mindenekelőtt a szakmunkás- és a betanítottmunkás-képzés fejlesztését teszi szükségessé. 1990-re az erdőgazdálkodásban legalább 6500 főre (az 1976. évi 4000 főről) kell növelni a képezett szakmunkások számát, a képezett betanított munkásokét 8000 főről 12 500 főre, míg az elsődleges faiparban 1400 ill. 1800 fővel kell a képezett munkások számát emelni.

A kutatásban növelni kell a gépesítési és az ökonómiai kutatásokat, valamint a fahulladék vegyi-mikrobiológiai feldolgozásával kapcsolatos nemzetközi feltáró-kutató munkát és a faipari — többek között az ésszerű épületasztalos-ipari felhasználással és minőségi termeléssel összefüggő — kutatásokat.

A felvázolt fejlesztési célok eszközigényét is kimunkáltuk. Bízunk abban, hogy ezek a fejlesztéshez rendelkezésre fognak állni. Ahhoz, hogy mindezekén túl az állami irányítás is hatékonyabban segítse a termelés fejlesztését, állásfoglalással rendelkezünk az irányító szervezet fejlesztésére is.

És bízom abban is, hogy a közgyűlés, ennek minden egyes résztvevője egyetért a célokkal és a célokhoz vezető módokkal, s ennek megfelelően megvalósításukat egyesületünk tagsága maradéktalanul támogatja.

CSANÁDI BÉLA:

TÁJÉKOZTATÓ A MECSEKI EFAG MUNKÁJÁRÓL

A Mecseki Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság 1955-ben szerveződött, ma 23 éves. Összes területe 61 ezer hektár, ebből 59 ezer az erdő. Erdőterületünk élőfakészlete 13 millió m³, az egy hektárra eső átlagos fatömege 210 m³. A főbb fafajok területaránya: tölgy 34%, gyertyán 18%, cser 13%, bükk 12%, akác 8%, kőris 2%, egyéb kemény 3%, hárs 3%, nyár-fűz 3%, fenyő 4%.

A vállalat szervezeti felépítése

Vállalatunk az ügyrend szerint a vállalati részlettervekben meghatározott feladatait a következő szervezetben hajtja végre: a központ, nyolc üzemi erdőszet, egy műszaki erdőszet és egy önálló fafeldolgozó üzem. A központban